

KENTSEL MEKANLAR VE YÜRÜNEBİLİRLİK İZMİR VE İSTANBUL PROJE ÖRNEKLERİ

DR. ÇIĞDEM ÇÖREK ÖZTAŞ – KENTSEL GELİŞİM VE ERİŞİLEBİLİRLİK PROJELERİ YÖNETİCİSİ, WRI TÜRKİYE
SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER

KENTSEL MEKANLAR

Kentsel mekanlar, insanın toplum içinde kendisini konumlandığı ve tanımladığı alanlardı.

Yani yollar, sokaklar, caddeler, meydanlar ve açık alanlardan oluşmaktadır.

Cadde ve sokak tasarımları, **kentsel mekanları bağlamaları ve hareket kanalları** olmaları itibariyle gündelik yaşamda her insanın kullandığı kentsel mekanlardır.

Sadece bu yönü bile düşünüldüğünde, **yürünebilirlik, erişilebilirlik** gibi kavramların ne derece önemli olduğu anlaşılacaktır.

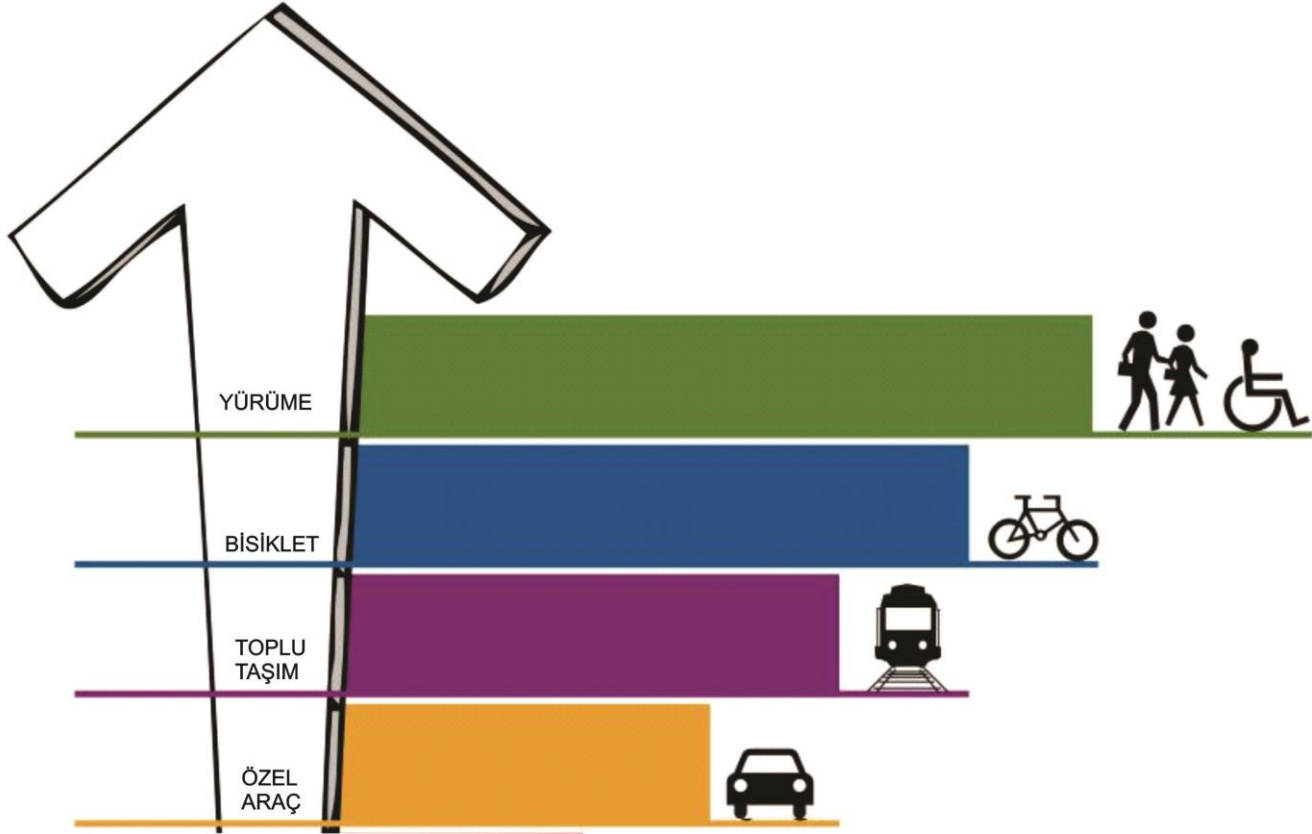
**OYSA CADDE VE SOKAK
TASARIMLARIYLA İNSAN
ODAKLI YAŞAM ALANLARI
YARATMAK YERİNE TAŞIT
ODAKLI HAREKET
ALANLARI YARATILYOR...**

Dolayısıyla kentsel mekanlar, cadde ve sokaklar **insan ölçeğinde hareketin karşılığı olan 'yürüme'ye cevap verdiği ölçüde** kullanılabilir ve iyi tasarlanmıştır.

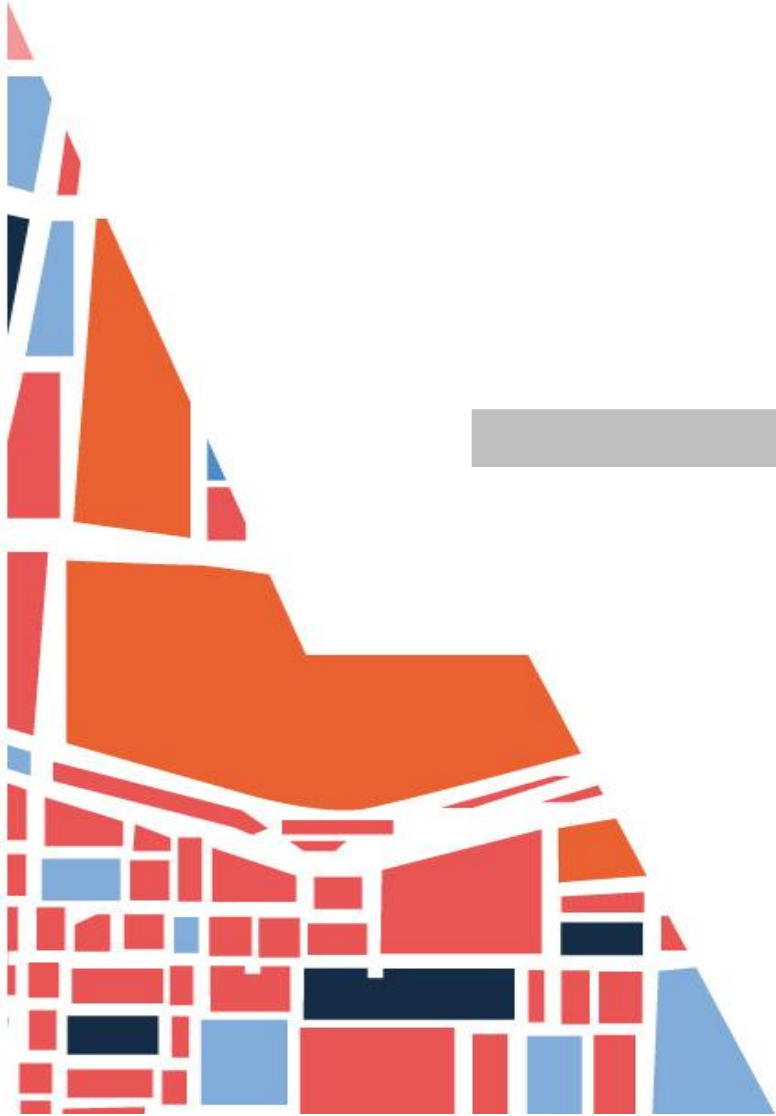
Dolayısıyla önemli olan **insan ölçeğine** uygun tasarımlar yapılmasıdır.

ANA YAKLAŞIMIMIZ

YÜRÜNEBİLİRLİK YAKLAŞIMIMIZ

Süreklilik

Keyifli olma

Belirginlik

Konfor

Birarada bulunma

Emniyet

İSTANBUL TARİHİ YARIMADA-İZMİR KEMERALTI BÖLGESİ

İstanbul, Tarihi Yarımada

İzmir, Kemeraltı

Organik doku
Sürekli gösteren sokaklar
Bir arada bulunma

PAYDAŞ ANALİZLERİ

ANKET ÇALIŞMALARI

İstanbul Tarihi Yarımada

- Kentli anketi: 495
- Öğrenci anketi: 91
- Esnaf: 704

Toplam: 1290 anket

İzmir kemeraltı

- Yaya: 2142
- Bisikletli: 288
- Konut: 686
- İşyeri: 663

Toplam: 3779 anket

SOKAK AYDINLATMA ANALİZLERİ

İstanbul, Tarihi Yarımada

İzmir, Kemeraltı

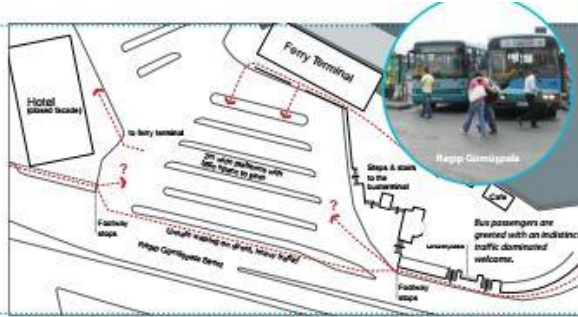

YÜRÜNEBİLİRLİK ANALİZLERİ

1 Bus terminal on Ragıp Gümüşpala Street

Challenges

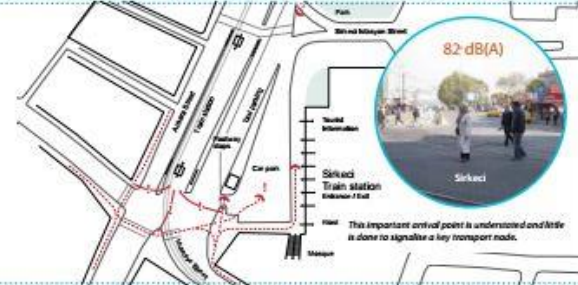
- Poor legibility
- Difficult access
- Poor orientation, lack of overview and signage
- Interrupted pedestrian passage
- Unsafe movements to and between platforms
- Crowding at peak hours
- No public benches but waiting facilities
- Lighting out of scale
- Weak interface to surroundings - waterfront square, ferry terminal, hotel etc.
- Lack of active edges to support a lively place
- Noise and fumes

3 Sirkeci train station and tram interchange

Challenges

- Complicated access to train station
- Poorly marked crossing
- Interrupted pedestrian passage
- Parking dominates station forecourt
- Few public benches
- Difficult and unsafe access to tram
- Noise and fumes
- Prominent station building hidden behind unfortunate addition, and main entrance treated as backside

5 Bus terminal on Kennedy Street and Yenikapı ferry terminal interchange

Challenges

- Difficult access
- Interrupted pedestrian passage
- Poor legibility
- Poor orientation, lack of overview and signage
- Complicated pedestrian landscape - pedestrian islands
- Uneasy connection from ferry terminal to bus terminal
- Few public benches
- Limited lighting out of scale
- Lack of active edges to support a lively place
- Complicated connection to future transit centre

Source: Noise measurements are carried out by Gehl Architects and represent an approximate value

İstanbul, Tarihi Yarımada

ZORLUKLAR:

- Zayıf bilgilendirme
- Zayıf yönlendirme, görüş yoksunluğu, işaret ve levhaların bulunmaması
- Kesintili yaya geçişi
- İşe giriş ve çıkış saatlerinde kalabalık
- Çevre ile zayıf ilişki

KONAK METRO İSTASYONU

ZORLUKLAR:

- Zayıf bilgilendirme
- Zayıf yönlendirme, görüş yoksunluğu, işaret ve levhaların bulunmaması
- Kesintili yaya geçişi
- İşe giriş ve çıkış saatlerinde kalabalık
- Engelli erişimi

BAHREBAĞA OTOBÜS DURAKLARI

ZORLUKLAR:

- Kesintili yaya geçişi
- Zayıf bilgilendirme
- Zayıf yönlendirme, görüş yoksunluğu, işaret ve levhaların bulunmaması
- Karmaşık yaya ortamı
- İşe giriş ve çıkış saatlerinde kalabalık
- Engelli erişimi
- Akşam saatlerinde otobüs hizmetlerinin bitmesiyle oluşan tekin olmayan ortam

İzmir, Kemeraltı

DAR VE DÜZENSİZ KALDIRIMLAR

11. bölge- Anadoluhisari

9. bölge

13. bölge- 806 sokak (Patlıcanlı Yokurdu)

Eski kent merkezlerinde genellikle dar yapılı kaldırımlar vardır. Taşıtların gündelik hayatta artan yeri ve yapılaşma yaya mekanlarında düzensizlik yaratmaktadır. Her boş alan araç parklanmasına ayrılmaması, fazla yer kaplayan, yanlış yerleştirilmiş kent mobilyaları, dükkan tezgahları ve dar kaldırımlar ile yüksek yaya sayısı bir araya geldiğinde kaldırımdaki yaya trafiğinde sıkışıklığa yol açmaktadır. Yaya mekanları kalitesini yitirmekte ve da kaybolmaktadır.

KARMAŞIK YAPIDA KALDIRIMLAR

13. bölge

4. bölge- Fevziyapaşa Bulvarı

14. bölge- 989 sokak

Farklı kaldırım seviyeleri ve zemin seviyesindeki farklılaşma, yayalar için genellikle dikkat edilmesi gereken bir yürüme ortamı yaratmaktadır. Kaldırımda farklı farklı uygulamalar yapılması yayalar için koşulları kötüleştirmektedir. Ayrıca bakım standartlarının düşüklüğü ve malzemenin kalitesizliği yürümeyi yorucu bir deneyim haline getirmekte ve nahoş bir görsel izlenim bırakmaktadır.

YAYA ALANI İŞGAL EDEN UNSURLAR

13. bölge

13. bölge- Fevziyapaşa Bulvarı

6. bölge- Kestelli caddesi

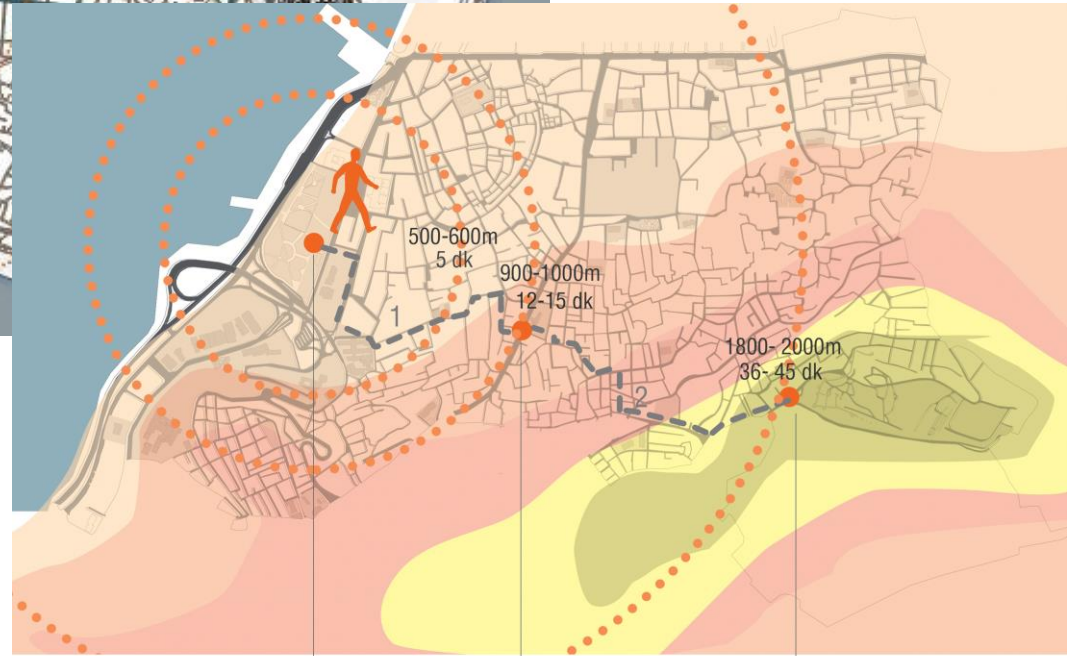
Caddelerde araçların yoğun bir şekilde, düzenli ve düzensiz park etmesi yaya ortamını işgal etmekte, yürümeye çok kısıtlı bir alan bırakmaktadır. Bununla birlikte kentsel öğeler, altyapı elemanları, dükkanların kaldırım alanlarını kullanmaları karmaşık bir yaya ortamı oluşturmakta, yaya hareketliliğini engellemektedir.

MAKUL YÜRÜME MESAFELERİ

İstanbul, Tarihi Yarımada

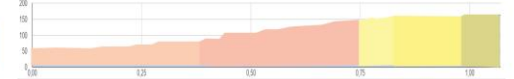

İzmir, Kemeraltı

Yürüme hızı: 5km/h
Yükseklik Eğrisi:

Yürüme hızı: 2km/h
Yükseklik Eğrisi:

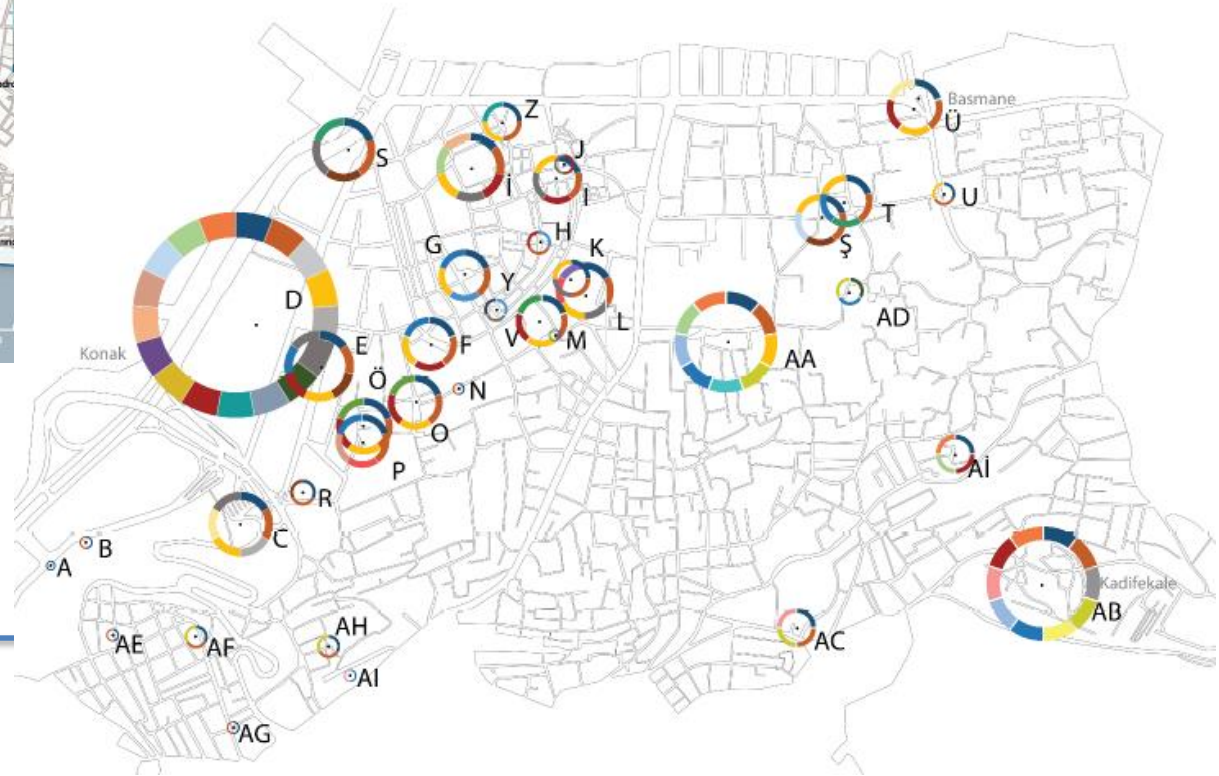
Where do people stay on a Saturday?

KENTSEL MEKANLARDA YAPILAN AKTİVİTELERİN DAĞILIMI

İstanbul, Tarihi Yarımada

İzmir, Kemeraltı

İSTANBUL TARİHİ YARIMADA YAYALAŞTIRMA PROJESİ ÇIKTILARI

- 300 sokak yayalaştı

Anket sonuçlarına göre:

- %88'lik kullanıcı memnuniyeti sağlandı
- %68'lik katılımcı grubu sokakların güvenli hale geldiğini belirtti
- %83'lik katılımcı grubu sokakların yürünebilirlik düzeyinin arttığını belirtti
- %76'lık katılımcı grubu sokakların yol güvenliğinin arttığını belirtti

İZMİR TARİH SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞIM PROJESİ

- Aydınlatma master planı
- Patlıcanlı yokuşu kentsel tasarım projesi
- Restorasyon projeleri
- Trafik yavaşlatma önlemleri

- İstanbul Tarihi Yarımada Proje'si çıktılarına göre, proje uygulanmaya başladıktan sonra memnuniyetlerinin arttığı ve yayalaştırma çalışmalarının yanında **fiziksel, kentsel ve çevresel** anlamda da nitelikli çözümler talep etmeye başladıkları tespit edilmiştir.
- Kişilerin bölgeye yönelik sahiplenme ve **aidiyet düzeylerini geliştirecek tasarımların ve yol güvenliğini artıracak çözümlerin** ne derece önemli olduğu tespit edilmiştir.
- Yayalaştırma faaliyetleriyle birlikte **yaya hareketliliğinin** de arttığı görülmüştür.
- İzmir Kemeraltı Projesi'nin uygulanmaya başlamasıyla birlikte benzer sonuçların İzmir'de de geçerli olacağı tahmin edilmektedir.

TEŞEKKÜRLER

cigdem.corek@wri.org

<http://thecityfixturkiye.com/>
<http://www.wricities.org/>